

جمهوری اسلامی ایران

فونده استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مشماره استاندارد ایران

۲۲۶۶

ویژگیهای نخ حوله

چاپ سوم

آذر ماه ۱۳۷۲

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تنها سازمانی است در ایران که بر طبق قانون میتواند استاندارد رسمی فرآورده ها را تعیین و تدوین و اجرای آنها را با کسب موافقت شورای عالی استاندارد اجباری اعلام نماید. وظایف و هدفهای مؤسسه عبارتست از:

(تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی - انجام تحقیقات به منظور تدوین استاندارد بالا بردن کیفیت کالاهای داخلی، کمک به بهبود روشهای تولید و افزایش کارایی صنایع در جهت خودکفائی کشور ترویج استانداردهای ملی - نظارت بر اجرای استانداردهای اجباری - کنترل کیفی کالاهای صادراتی مشمول استانداردهای اجباری و جلوگیری از صدور کالاهای نامرغوب به منظور فراهم نمودن امکانات رقابت با کالاهای مشابه خارجی و حفظ بازارهای بین المللی کنترل کیفی کالاهای وارداتی مشمول استاندارد اجباری به منظور حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان داخلی و جلوگیری از ورود کالاهای نامرغوب خارجی راهنمایی علمی و فنی تولیدکنندگان، توزیع کنندگان و مصرف کنندگان - مطالعه و تحقیق درباره روشهای تولید، نگهداری، بسته بندی و ترابری کالاهای مختلف - ترویج سیستم متریک و کالیبراسیون وسایل سنجش - آزمایش و تطبیق نمونه کالاها با استانداردهای مربوط، اعلام مشخصات و اظهارنظر مقایسه ای و صدور گواهینامه های لازم).

مؤسسه استاندارد از اعضاء سازمان بین المللی استاندارد می باشد و لذا در اجرای وظایف خود هم از آخرین پیشرفتهای علمی و فنی و صنعتی جهان استفاده می نماید و هم شرایط کلی و نیازمندیهای خاص کشور را مورد توجه قرار می دهد.

اجرای استانداردهای ملی ایران به نفع تمام مردم و اقتصاد کشور است و باعث افزایش صادرات و فروش داخلی و تأمین ایمنی و بهداشت مصرف

کنندگان و صرفه جوئی در وقت و هزینه ها و در نتیجه موجب افزایش درآمد ملی و رفاه عمومی و کاهش قیمتها می شود.

تهیه کننده

کمیسیون استاندارد و ویژگیهای نخ حوله

رئیس

سیاه کلاه - محمد
علی
دکترای نساجی
سازمان صنایع ملی ایران

اعضاء

مرکز توسعه صادرات ایران	مهندس نساجی	بانژ- هوشنگ
اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران		توکلیان- علی
آزمایشگاه موسسه استاندارد	مهندس شیمی	تقوی - فیروز
	نساجی	
کارخانه گل ایران	مهندس نساجی	جهانیان فرد- هادی
صنایع پوشش ایران - حوله بافی	مهندس نساجی	حاکمی- حسینعلی
گروه صنعتی مولن روژ	مهندس نساجی	دیهمی- یوسف
مدیر انستیتو تربیت مربی وزارت کار	مهندس نساجی	صدری- نسرین
وزارت بازرگانی		عابد- محمدرضا
مدیر تولید کارخانه حوله بافی هنر		هنر- بهروز

دبیر

کرباسیان- رضا
مهندس نساجی
کارشناس نساجی موسسه استاندارد و تحقیقات
صنعتی ایران

فهرست مطالب

استاندارد ویژگیهای نخ حوله

هدف

دامنه کاربرد

واژهها

ویژگیها

بسته بندی

برچسب

تطبیق با استاندارد

بسمه تعالی

پیشگفتار

استاندارد ویژگیهای نخ حوله که بوسیله کمیسیون فنی صنایع نساجی تهیه و تدوین شده و در کمیته نهائی ما در صنایع فوق مورد تأیید قرار گرفته و در بیست و چهارمین جلسه کمیته ملی صنایع نساجی مورخ ۵۹/۱۱/۲۸ تصویب گردید . پس از تأیید شورای عالی استاندارد و باستناد ماده یک (قانون مواد الحاقی بقانون تاسیس موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب آذرماه ۱۳۴۹) بعنوان استاندارد رسمی ایران منتشر میگردد .

برای حفظ همگامی و هماهنگی با پیشرفتهای ملی و جهانی صنایع و علوم استانداردهای ایران در مواقع لزوم و یا در فواصل معین مورد تجدید نظر قرار خواهند گرفت و هر گونه پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها برسد در هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه واقع خواهد شد .

بنابراین برای مراجعه به استانداردهای ایران باید همواره از آخرین چاپ و تجدید نظر آنها استفاده نمود .

در تهیه این استاندارد سعی بر آن بوده است که با توجه به نیازمندیهای خاص ایران حتی المقدور میان روشهای معمول در این کشور و استاندارد و روشهای متداول در کشورهای دیگر هماهنگی ایجاد شود .
لذا با بررسی امکانات و مهارتهای موجود و اجرای آزمایشهای لازم استاندارد حاضر با استفاده از منابع زیر تهیه گردید .

1- SABS - 577-1970

۲- تجربیات عملی و آزمایشگاهی کارشناسان نساجی

استاندارد ویژگیهای نخ حوله

۱- هدف

این استاندارد دربردارنده ویژگیهای لازم برای نخهای پیچیده شده بر روی بوبین که در حوله بافی مصرف میشود میباشد .

۲- دامنه کاربرد

۱-۲- این استاندارد در مورد نخ هائیکه از صد درصد پنبه رسیده شده و تمام عملیات لازم از قبیل سفیدگری ، رنگریزی و تکمیلی روی آنها انجام گرفته و قابل عرضه ب بازار است میباشد .
 ۲-۲- در این استاندارد از ویژگیهای مربوط به سفیدگری ، رنگریزی و نوع تکمیلی و مشابه آنها گفتگو نمیشود .

۳- واژهها

۱-۳- پارتی : به کالائی گفته میشود که همجنس ، هم نوع بوده و دارای نمره^۱ نخ مشابه باشد (دارای خواص فیزیکی و شیمیائی مشابه باشد)
 ۲-۳- قابل پذیرش : کالا زمانی قابل پذیرش است که دارای ویژگیهای این استاندارد باشد .
 ۳-۳- تکس : بیان کننده چگالی خطی نخ بوده و عبارت از وزن ۱۰۰۰ متر نخ برحسب گرم میباشد (دسی تکس $\frac{1}{10}$ تکس میباشد)
 ۳-۴- شرایط خشک تجارتي : نخ موقعی دارای شرایط خشک تجارتي میباشد که مقدار رطوبت آن از $\frac{8}{5}$ درصد تجاوز نکند .
 ۳-۵- رطوبت بازیافتی : عبارت از مقدار رطوبت موجود در نخ بوده که براساس وزن خشک شده نخ به درصد بیان میشود .
 ۳-۶- رطوبت بازیافتی قابل قبول : عبارت از مقدار رطوبت مجازی است که نخ میتواند داشته باشد .

۳-۷- معیوب (مردود): هرگاه ویژگیهای نمونه آزمایشی و یا دسته‌ای از نمونه‌های مورد آزمون با ویژگیهای این استاندارد مطابقت نداشته باشد کالا مردود شناخته میشود .
(طبق جدول شماره ۳)

۴- ویژگیها

۴-۱- ثبات رنگ :

درجه تغییر رنگ و درجه لکه گذاری نخ رنگی در برابر عوامل مختلف طبیعی ، مکانیکی و شیمیائی باید طبق جدول شماره (۱) باشد .

جدول شماره (۱)

ردیف	عوامل مختلف	حد اقل درجه لکه گذاری	حد اقل درجه تغییر رنگ	روش آزمون طبق استاندارد شماره ایران
۱	نور	-	۵	۲۰۵
۲	شستشو	۴	۴	۱۹۵۲ (۹۵۵)
۳	خشک شوئی	۴	۴	۱۸۷
۴	عرق بدن (اسید)	۴	۴	۱۷۶
۵	عرق بدن (قلیائی)	۴	۴	۱۷۶
۶	مالش	۴	۴	۲۰۴
۷	آب دریا	۴	۴	۲۴۸
۸	آب کلردار (آب استخر)	۴	۴	۱۵۸۱

۴-۲- نمره نخ : نمره نخ مورد مصرف در حوله بافی در گروههای مختلف طبق جدول شماره (۲) پیشنهاد میگردد ، ولی هر گونه تغییری که تمام ویژگیهای فنی استاندارد حوله را ثابت نگهدارد مجاز میباشد . نمره نخ بوبین‌های هر پارتی باید مطابق مقدار اظهار شده بر روی برچسب بوبین که متعلق بکارخانه تولید کننده است باشد ، ولی حد رواداری آن ± 4 درصد میباشد .

(آزمون طبق استاندارد شماره ۲۸ ایران انجام گیرد .)

جدول شماره (۲)

گروه	نمره کلی در سیستم تکمیلی		
	پار	پرز	پود
الف	۵۰	۴۲	۴۲
ب	۵۰	۵۰	۶۰
ج	۵۰	۳۶	۶۰
د	۵۰	۵۰	۵۰

- ۳-۴- جهت تاب : جهت نهائی تاب نخ میتواند S یا Z باشد .
(آزمون طبق استاندارد شماره ۳۲ ایران انجام گیرد)
- ۴-۴- تاب در متر نخ : تاب در متر نخ بستگی به پیشنهاد دارد ، ولی ضریب تغییرات تاب (CV%) آن حداکثر ۱۴ درصد میباشد .
(آزمون طبق استاندارد شماره ۳۲ ایران انجام گیرد)
- یادآوری : نخ مورد مصرف در پرز حوله باید کم تاب تر از نخ تار و پود باشد .
- ۵-۴- گسیختگی نخ تا حد پارگی : حداقل گسیختگی نخ های مورد مصرف در حوله بافی تا حد پارگی ۱۰ گرم برتکس میباشد .
(آزمون طبق استاندارد شماره ۲۹ ایران انجام گیرد)
- یادآوری : گسیختگی نخ بدون توجه به تعداد لا و نوع تکمیلی مشخص میگردد .
- ۶-۴- رطوبت مجاز : رطوبت های مجاز در شرایط مختلف طبق استاندارد شماره ۳۰ ایران میباشد .
(آزمون طبق استاندارد شماره ۳۰ ایران انجام گیرد)
- ۷-۴- مواد تکمیلی مصرف شده در نخ باید دارای خواص زیر باشد :
- ۴-۷-۱- تخمیر و فاسد نشود .

- ۴-۷-۲- از لحاظ شیمیائی پایدار باشد .
- ۴-۷-۳- رنگ اصلی نخ را تغییر ندهد .
- ۴-۷-۴- باآسانی شسته شود .
- ۴-۷-۵- دارای بوی زننده نباشد .
- ۴-۸- ظاهر نخ : درجه بندی نخ از نظر ظاهر که طبق استاندارد شماره ۱۶۶۵ انجام میگیرد باید قابل قبول باشد .
- یادآوری : درجه بندی کیفیت نخها بر مبنای فراوانی نپ ، پرز ، مواد خارجی و نایکنواختی ظاهری انجام میشود .
- ۴-۹-۱- گره
- ۴-۹-۱- حداکثر تعداد گره قابل قبول در هر ۵۰۰ گرم نخ ۴ میباشد .
- ۴-۹-۲- ضخامت گره نباید از سه برابر قطر نخ بیشتر باشد .
- ۴-۹-۳- محل گرهها باید در روی بوبین و حتی المقدور در وسط طول نخ گره خورده باشد .
- ۴-۹-۴- درازای دم گرهها نباید از ۵ میلیمتر تجاوز کند .
- یادآوری : منظور از گره در نخ بوبین آن است که بعد از چند لا تابی زده شده باشد .
- ۴-۱۰-۱- عیوب غیر مجاز : بوبینها باید در موقع بازرسی و آزمونهای چشمی عاری از عیوبی بشرح زیر باشد ، ولی حد رواداری آنها طبق جدول شماره (۳) میباشد .
- ۴-۱۰-۱- پیچش نامنظم نخ بدور بوبین
- ۴-۱۰-۲- پرز خارجی مشابه لیف مصرفی در قسمت بالا و پائین بوبین .
- ۴-۱۰-۳- پارگی لای نخ
- ۴-۱۰-۴- پارگی نخ در لابلای بوبین بدون اینکه گره خورده باشد .
- ۴-۱۰-۵- اختلاف رنگ در یک بوبین و یا یک پارتی

۴-۱۰-۶- نخ آزاد در سر و ته بوبین (زدگی)

۴-۱۰-۷- فشردگی، شکستگی و خراش بوبین

۴-۱۰-۸- لکه روغن یا چربی

۴-۱۰-۹- سست بودن گره

یادآوری: برای اینکه از ضایعات جلوگیری گردد بهتر است در محل‌هایی که نخ پاره میشود دو سر آنرا بطول ۱۰ سانتیمتر روی هم گذاشت و با چسب مخصوص و با فشار انگشتان محل پارگی نخ را بهم متصل ساخت.

۵- بسته‌بندی

۵-۱- بسته‌بندی نخ:

۵-۱-۱- بسته‌بندی نخ بستگی بمصرف نخ دارد و معمولاً نخ‌ها باید

بشکل بوبین‌های مخروطی ببازار عرضه شوند.

۵-۱-۲- تمام بوبین‌های یک پارتی باید یک شکل و یک اندازه باشند.

۵-۱-۳- وزن ناخالص بوبین هر پارتی یکنواخت بوده، ولی حد

رواداری آنها نسبت به میانگین نباید از $\pm 5\%$ درصد تجاوز کند (در هر

حال وزن کل محموله باید مطابق با قرار داد باشد)

۵-۱-۴- نخ‌های بسته‌بندی شده باید در کیسه‌های پلی اتیلن یا سلوفان

بی رنگ و سالم بسته‌بندی شوند.

۵-۱-۵- وجود نخ رزرو باندازه کافی در قسمت تحتانی بوبین

۵-۱-۶- ابتدای نخ در بوبین‌ها باید مهار شده باشد.

۵-۲- بسته‌بندی بوبین در کارتن:

۵-۲-۱- بوبین‌ها باید در کارتن‌هایی که از نوع مقوای فشنگی مقاوم

باشند بسته‌بندی شوند و تمام کارتن‌های موجود برای یک پارتی کالا باید

یک اندازه، هم شکل باشند و در مورد کالاهای صادراتی لبه‌های در

کارتن‌ها پس از قرار دادن کالا در آن باید توسط نوار چسب کاغذی

بنحوی چسبانیده شود که علاوه بر اینکه تمام طول درز کارتن را میپوشاند از طرفین کارتن نیز به میزان حداقل ۱۰ سانتیمتر کشیده و بر دو پهلوئی کارتن چسبانده شود .

۵-۲-۲- کارتن باید تسمه کشی شود ، بطوریکه به کارتن و محتویات آن صدمه‌ای نرساند .

۶- بر چسب گذاری

- ۶-۱- نشانه‌گذاری روی بوبین :

 - ۶-۱-۱- نام و نشان سازنده
 - ۶-۱-۲- نمره و تعداد لای نخ
 - ۶-۱-۳- جنس نخ
 - ۶-۱-۴- شماره پارتنی
 - ۶-۱-۵- شماره رنگ
 - ۶-۱-۶- نام کشور سازنده
 - ۶-۱-۷- نشانه‌های اضافی مورد نیاز

- ۶-۲- نشانه گذاری روی کارتن :

قسمت خارجی هرکارتن باید دارای اطلاعات زیر باشد :

 - ۶-۲-۱- نام و نشان سازنده
 - ۶-۲-۲- نمره و تعداد لای نخ
 - ۶-۲-۳- جنس نخ (صد درصد پنبه)
 - ۶-۲-۴- شماره پارتنی
 - ۶-۲-۵- شماره رنگ
 - ۶-۲-۶- شماره سفارش
 - ۶-۲-۷- وزن ناخالصی
 - ۶-۲-۸- وزن خالص
 - ۶-۲-۹- نشانه چتر (در مورد واردات و صادرات)

۶-۲-۱۰- نشانه فلش (در مورد واردات و صادرات)

۶-۲-۱۱- نشانه قلاب که بر روی آن ضربدر کشیده شده باشد (در

مورد واردات و صادرات)

۶-۲-۱۲- نام کشور سازنده

۶-۲-۱۳- مقصد

۶-۲-۱۴- نشانه‌های اضافی مورد نیاز

یادآوری : تمام نوشته و نشانه‌ها باید بطور خوانا و ثابت بزبان فارسی و یا انگلیسی و در مورد صادرات بزبانی که مورد توافق سفارش دهنده و تولید کننده است باشد (مصرف داخلی بزبان فارسی باشد)

۷- تطبیق با استاندارد

۷-۱- نمونه برداری :

۷-۱-۱- نمونه‌های مورد آزمون باید معرف واقعی خواص نخ در پارتی

بوده و بطور تصادفی انتخاب شود .

۷-۱-۲- برای انجام آزمون‌های لازم باید از هر پارتی کالا طبق جدول

شماره (۳) نمونه برداری کرد .

جدول شماره (۳)

برای آزمونهای چشمی		برای آزمونهای فنی		تعداد بوئین در هر پارتی
تعداد بوئین معیوب مجاز	تعداد بوئین	تعداد بوئین معیوب مجاز	تعداد بوئین	
۱	۱۰	۰	۵	کتر از ۱۰۰
۲	۱۲	۰	۶	۱۰۱-۳۰۰
۳	۱۶	۱	۸	۳۰۱-۵۰۰
۴	۲۰	۱	۱۰	۵۰۱-۱۰۰۰
۵	۳۰	۲	۱۵	۱۰۰۱ و بیشتر

یادآوری : آزمون‌های چشمی باید در محل کارگاه تولید و یا انبار انجام

گیرد .

۷-۲- شرایط آزمون

آزمونه‌ها را قبل از آزمون حداقل ۲۴ ساعت در رطوبت نسبی 65 ± 2 درصد و دمای 20 ± 2 درجه سانتیگراد (مطابق استاندارد شماره ۹۴۸ ایران) قرار داده، سپس آزمون‌های لازم را در همان محیط انجام دهید.

۷-۳- آزمون‌ها

تمام آزمون‌های ذکر شده در این استاندارد باید طبق استانداردها و شماره‌های مربوط بآنها انجام گیرد.

۱- نمره نخ = وزن مخصوص خطی

ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

ISIRI NUMBER

2266

SPECIFICATION FOR TOWEL YARNS

Third Edition

December 1993